

Com fem bullir l'olla? Agricultura i alimentació al Monestir de Pedralbes a l'edat mitjana.

Objectius d'aprenentatge de la visita

- Adquirir coneixements sobre salut i malaltia en l'època medieval.
- Visitar els diferents espais del monestir relacionats amb el sistema alimentari del cenobi.
- Conèixer com s'organitzava el monestir per tal de garantir una alimentació tant per al cos sa com per al cos malalt.
- Visitar l'hort medieval i reconèixer el seu paper clau en l'auto abastiment del monestir.
- Introduir l'alumnat en conceptes com ara l'autosuficiència i la sobirania alimentària i la seva rellevància.
- Reflexionar entorn l'acte de cuinar i tot el que comporta i simbolitza.
- Establir vincles entre passat i present a partir de la reflexió sobre algunes pràctiques vinculades amb l'alimentació.

Relacions curriculars

Competències clau i específiques que es treballen

Competència en consciència i expressió cultural (CCEC).

CCEC1. Coneix, aprecia críticament, respecta i promou els aspectes essencials del patrimoni cultural i artístic de qualsevol època, valorant la llibertat d'expressió i l'enriquiment inherent a la diversitat cultural i artística, per construir la seva pròpia identitat.

Competència ciutadana (CC).

CC4. Interpretar les relacions sistèmiques d'interdependència, eco dependència i interconnexió entre actuacions locals i globals i adoptar, conscientment i motivadament, un estil de vida sostenible i ecosocialment responsable.

Competència personal social i d'aprendre a aprendre (CPSAA).

CPSAA2. Coneix els riscos més rellevants per a la salut i comença a adoptar hàbits saludables per al seu benestar físic i mental.

CPSAA3. Comprendre proactivament les perspectives i les experiències dels altres i incorporar-les al seu aprenentatge per participar en el treball en grup distribuint i acceptant tasques i responsabilitats de manera equitativa i emprant estratègies cooperatives.

Competències i sabers segons àrees de coneixement

CIÈNCIES SOCIALS: GEOGRAFIA I HISTÒRIA

Competències específiques que es treballen

CE3. Interpretar els canvis i les continuïtats dels processos històrics, mitjançant la realització de projectes d'investigació i l'ús de fonts primàries i secundàries, per interpretar els problemes del món actual i fer propostes a favor de la pau, el benestar i el desenvolupament sostenible.

CE5. Analitzar de forma crítica els mecanismes que han regulat la vida de les societats al llarg de la història fins a l'actualitat i la construcció dels sistemes democràtics per participar de manera respectuosa i compromesa en activitats comunitàries que promoguin la convivència, la cohesió social i l'equitat.

CE8. Analitzar les formes de vida i els fets i fenòmens socials, passats i presents, des de la perspectiva de gènere, i comprometre's en la igualtat d'oportunitats, la participació efectiva i la responsabilitat compartida de totes les persones en la societat i l'entorn, superar estereotips i rebutjar qualsevol forma de discriminació i violència.

Sabers que es mobilitzen

Reptes del món actual

- Objectius de desenvolupament sostenible.
 - Debat sobre els dilemes del món actual, punt de partida per al pensament crític i el desenvolupament de judicis propis (1er i 2n).
 - Identificació dels reptes de desenvolupament sostenible i valoració de les accions, tan individuals com col·lectives, que permeten avançar en l'Agenda 2030 (Tots els cursos).
- Biodiversitat, recursos naturals i desigualtat (1er i 2n)
 - Identificació dels processos, dinàmiques i amenaces dels ecosistemes planetaris. Valoració de la riquesa i conservació del patrimoni natural.
 - Anàlisi de l'acció humana en l'alteració dels ecosistemes i descripció de casos que se'n deriven, especialment en entorns propers, cercant causes i conseqüències.
- Consciència global i sostenibilitat (3er i 4t)
 - Adquisició d'estils de vida respectuosos amb els recursos, saludables i socialment compromesos.

Societats i territoris

- Religió i organització social (1er i 2n).
 - Anàlisi de les relacions entre religió i poder en el context del sorgiment de les grans religions politeïstes i monoteïstes, així com el paper de l'Església en la configuració de cultures i mentalitats.
- Consciència històrica. (3er i 4t)
 - Elaboració de judicis propis i argumentats davant de problemes d'actualitat contextualitzats històricament, i defensa i exposició crítica a través de presentacions i debats.
- Territori i paisatge (1er i 2n).

- Valoració i conservació dels components ambientals, històrics, artístics i culturals del paisatge.
- Les persones invisibilitzades de la història (1er i 2n).
 - Conscienciació sobre la marginació, segregació, control i submissió de les dones, els esclaus i altres col·lectius en la història de la humanitat.
 - Posada en valor del protagonisme individual i col·lectiu de les dones al llarg de la història.
- Perspectiva de gènere (3er i 4t).
 - Reconeixement de les aportacions de les dones en diferents àmbits socials, culturals, artístics, econòmics i polítics.
- El llegat històric (1er i 2n).
 - Aplicació dels coneixements històrics a la comprensió i identificació d'alguns dels problemes de l'actualitat.
- Sostenibilitat i producció d'aliments (3er i 4t).
 - Conceptualització de la sobirania alimentària, valorant el consum responsable i de proximitat.
 - Establiment de relacions entre l'equitat i el desenvolupament sostenible.
- Cultura, arts i patrimoni (3er i 4t).
 - Actitud proactiva i respectuosa per la conservació del patrimoni material i immaterial de l'entorn.
 - Coneixement dels espais i organismes que vetllen per la conservació i difusió dels elements del patrimoni natural i artísticocultural.

Compromís cívic

- Consciència ambiental (1er i 2n).
 - Implicació en la defensa de la biodiversitat i la protecció del medi ambient.
- Conservació i defensa del patrimoni històric, artístic i cultural (1er i 2n).
 - Compromís per la defensa i preservació del llegat artístic i cultural, distingint-ne la diversitat, així com de la memòria històrica en la seva pluralitat.
- El patrimoni cultural i artístic (3er i 4t).
 - Participació en accions de posada en valor i difusió del patrimoni local amb actitud col·laborativa i emprenedora.
- Les cures i la comunitat (3er i 4t).
 - Assumpció de responsabilitats individuals i col·lectives per contribuir a la cura i al benestar dels membres de la comunitat escolar i de l'entorn.
- Responsabilitat ecosocial. (3er i 4t).
 - Assumpció de compromisos davant dels objectius del desenvolupament sostenible per mitjà d'accions que generin valor afegit.

EDUCACIÓ EN VALORS CÍVICS I ÈTICS (només 4t ESO)

Competències específiques que es treballen

CE3. Integrar i avaluar les relacions sistèmiques entre l'individu, la societat i la natura i l'ecodependència de les activitats humanes, mitjançant la identificació i l'anàlisi de problemes ecosocials de rellevància, per desenvolupar hàbits i actituds èticament compromeses amb l'assoliment d'un estil de vida sostenible.

Sabers que es mobilitzen

Sostenibilitat i ètica ambiental

- Identificació de l'ecodependència i la interconnexió entre els estils de vida i l'entorn, en situacions quotidianes.
- Anàlisi crítica dels límits del planeta, l'emergència climàtica i la petjada ecològica de les accions humanes en el món actual.
- Creació d'estratègies per al desenvolupament sostenible en un context local i global.
- Desenvolupament i promoció d'hàbits i actuacions individuals i col·lectives en el marc dels objectius de desenvolupament sostenible en un context local i global.
- Consolidació i promoció d'hàbits de vida sostenible tenint en compte el consum responsable i de productes de proximitat, la gestió òptima dels recursos naturals i dels residus, i de la mobilitat en l'orientació que donem al nostre estil de vida.
- Coneixement de la sobirania alimentària i d'estratègies que afavoreixen la reducció del malbaratament alimentari en un context global.

Metodologia i recursos utilitzats

Exposició dinamitzada de continguts. Observació estructurada d'alguns espais del Monestir, el jardí medicinal i l'hort medieval. Resolució d'un cas pràctic a partir de la interpretació de la informació proporcionada i comunicació de resultats. Aquesta informació es presenta en format de fitxes amb text, làmines botàniques i altres elements de suport a la mediació.